

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ ПРИКЛАДНИХ НАУК

СТВОРЕННЯ ПЛАТФОРМИ
МІЖНАРОДНОГО ОСВІТНЬОГО РЕСУРСУ З ВИВЧЕННЯ
АМЕРИКАНСЬКОЇ І УКРАЇНСЬКОЇ ЖЕСТОВИХ МОВ

Методична розробка
інноваційної форми проведення практичних занять
з української та американської жестових мов
для студентів закладів фахової передвищої освіти

ВИД РОБОТИ **Методична розробка із**
застосуванням сучасних технічних та
інформаційних засобів навчання

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ 18 Виробництво та
технології, 07 Управління та
адміністрування

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ 182 Технології легкої
промисловості, 071 Облік і оподаткування

Укладачі: Щуцька Ганна Володимирівна, викладач спец. дисциплін, доктор технічних наук, доцент, кваліфікаційна категорія «спеціаліст вищої категорії», педагогічне звання «викладач-методист»; Сокол Анна Володимирівна, викладач іноземної мови, кваліфікаційна категорія «спеціаліст вищої категорії», педагогічне звання «викладач-методист»; Терещенко Оксана Д'єрдьовна, викладач, кваліфікаційна категорія «спеціаліст вищої категорії», перекладач-дактилолог; Милокост Ольга Василівна, викладач суспільних дисциплін, соціальний педагог; Даценко Дар'я Володимирівна, аспірант кафедри української літератури, компаративістики і грінченкознавства, завідувачка бібліотеки, Лазорик Людмила Володимирівна, відеограф.

Рецензент: Адамюк Наталія Борисівна, кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник відділу навчання жестової мови Інституту спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка Національної академії педагогічних наук України.

Методична розробка – результат теоретичних і практичних напрацювань вітчизняних фахівців, які застосували власний практичний досвід інклюзивної освіти (безпосередньо освітньої діяльності з підготовки студентів, у тому числі осіб з порушеннями слуху, в Київському фаховому коледжі прикладних наук) *із залученням міжнародних фахівців*. Методична розробка призначена як для викладачів, так і для усіх зацікавлених особливостями освітнього процесу осіб з порушеннями слуху та впровадженням нових форм та засобів навчання в інклюзивному освітньому середовищі.

Рекомендовано цикловою комісією соціальної комунікації
Протокол № 3 від “04” листопада 2021 р.

Зміст

Вступ.....	2
1. Особливості когнітивної сфери осіб з порушеннями слуху	4
1.1. Особливості уваги.	4
1.2. Особливості пам'яті.	4
1.3. Особливості сприймання.	5
1.4. Особливості уяви.....	5
1.5. Особливості мислення.	5
1.6. Загальні рекомендації щодо когнітивної сфери:	6
2. Безбар'єрність освітньо-виховного процесу осіб з порушеннями слуху в Київському фаховому коледжі прикладних наук	7
3. Міжнародний освітній ресурс з вивчення американської і української жестових мов.....	10
3.1. Соціально інклюзивне суспільство.	11
3.2. Академічна програма з вивчення американської жестової мови.	12
3.3. Веб-сайт «Міжнародний ресурс з вивчення ASL/USL».....	13
Висновки.....	16
Список використаних джерел	18
Додаток 1	19
Додаток 2	28
Додаток 3	36
Додаток 4	38
Додаток 5	44

Вступ

Різноманіття українського суспільства є основним джерелом нашої національної сили та частиною нашого кордоцентризму. Саме це робить нас сильнішими та креативнішими. Те, як ми сприймаємо різні ідеї, досвід, знання та внески інших у добробут нашої країни. Просування інтересів і цінностей українського народу неможливе без усвідомлення власної ідентифікації.

Цінності українського народу базуються на повазі: до себе, до інших, до індивідуальності, багатогранності та нашого майбутнього. Ми прагнемо керуватись принципами різноманітності та інклюзивності у всьому, що ми робимо, зосереджуючись на трьох основних сферах: культура, інновації та суспільство. Ми маємо будувати інклюзивну культуру, у якій відіграють важливу роль різноманітні таланти та життєвого досвіду осіб з інвалідністю. Окрім різноманітності, ми прагнемо досягнути залученості всіх членів суспільства до будь-яких соціокультурних процесів. Більшість країн світу усвідомили, що суспільство втрачає, якщо певна частина людської спільноти не залучена до активного і продуктивного життя, і тому перейшли до соціальної інклюзії, яка дає змогу особам самореалізуватися й отримати професію в майбутньому. Недостатньо просто найняти на роботу людей з інвалідністю, ми повинні організувати середовище, де особи з інвалідністю будуть залучені в усі сфери життя; де відмінності людей поважають, і де людина з інвалідністю має можливість проявити своє справжнє «Я», а не намагатися вписатись у вузькі стандарти. Коли робоче місце, освітнє середовище є інклюзивним – кожен може застосувати й докладати власні можливості повною мірою від чого виграє вся країна.

Дотримуючись принципів різноманітності й інклюзивності, Київський фаховий коледж прикладних наук здійснює інтегроване навчання молоді з порушеннями слуху з 1958 року. На сьогодні, робота по навчанню і вихованню студентів з порушеннями слуху одним із пріоритетних напрямків діяльності Коледжу.

Київський фаховий коледж прикладних наук – це фахова школа для молоді, фундаментом якої є професійна майстерність, що формує сучасне бачення розвитку технологій, дизайну та економіки. Відкриття нових освітніх програм, залучення провідних спеціалістів галузі до викладання, плідна співпраця з підприємствами, стали нашою візитівкою. Історія Коледжу – це історія розвитку і становлення галузі легкої промисловості Києва та України.

Актуальність роботи полягає в створенні безбар'єрного освітнього середовища для осіб з порушеннями слуху, забезпеченні їх законних прав на соціальну адаптацію, реабілітацію і підтримку, шляхом надання вільного доступу до спілкування в міжнародному просторі.

Інноваційність роботи полягає в створенні програми з вивчення американської та української жестових мов, англійської мови для осіб з порушеннями слуху із застосуванням новітніх технологій.

Практичне значення роботи:

- підвищення рівня знань міжнародної жестової мови серед осіб з порушеннями слуху, що розширює можливості спілкування із спільнотою з порушеннями слуху з інших країн та надає змогу брати участь в міжнародних проєктах і заходах;
- просування культурного обміну та освітніх можливостей для студентів та випускників Коледжу на міжнародному рівні;
- сприяння розвитку якості життя осіб з порушеннями слуху, підтримка процесу їх адаптації та інтеграції в усі сфери культурного, соціального, професійного життя в Україні і закордоном;
- переорієнтація свідомості суспільства, зокрема, педагогічних працівників, а також здійснення викладачами своєї професійної діяльності з урахуванням принципів толерантності, поваги до індивідуальних особливостей осіб, неупередженості, запобігання стигматизації та дискримінації;
- покращення освітнього середовища, в якому викладач і студент, відкриті до різноманіття, що гарантує забезпечення потреб студентів і повагу до їх здібностей та можливостей бути успішними.

Метою методичної розробки є подальший розвиток інклюзивної освіти в Україні.

Методична розробка містить практичний досвід Київського фахового коледжу прикладних наук в освітньо-виховній роботі зі студентами з порушеннями слуху.

1. Особливості когнітивної сфери осіб з порушеннями слуху

Успіхи студентів з інвалідністю залежать від розуміння оточенням їхніх особливостей, потреб, надання викладачами їм кваліфікованої допомоги, володіння такими якостями, як доброзичливість, людяність та чуйність. Тому важлива запорука ефективної інклюзії студентів з особливими потребами – це ознайомлення викладачів, які працюють з цією категорією студентів, з функціональними відмінностями, особливостями розвитку студентів, сприйняття ними навчального матеріалу, методиками викладання навчальних дисциплін.

Відсутність слуху не впливає на інтелектуальні можливості осіб з порушеннями слуху, але слід звернути увагу на їх характерні особливості.

У пізнавальній діяльності осіб з порушеннями слуху найбільшу роль відіграють наочно-зорові форми пізнання, ніж словесно-логічні. В розвитку словесно-мовної системи – писемне мовлення (як засіб прийому інформації шляхом читання, передачі її шляхом письма) набуває для осіб з порушеннями слуху більшої питомої ваги, ніж усне.

1.1. Особливості уваги

Оскільки обсяг інформації, яку особи з порушеннями слуху отримують із зовнішнього світу, відбувається через зоровий аналізатор – спостерігається надмірне навантаження на зір, що вимагає більш глибокого зосередження, стійкої уваги. Внаслідок збільшеної напруги та навантаження на один орган відчуття – особи з порушеннями слуху швидше втомлюються. Це призводить до зниження швидкості виконання завдань та збільшення кількості помилок. Так, продуктивність уваги залежить від образної виразності матеріалу, а час на включення в робочий процес, збільшується. Затримується розвиток довільної уваги.

Особливості в розвитку уваги пов'язані з тим, що для них більше значення має зорове сприйняття, а значить, основне навантаження по переробці інформації, що поступає, лягає на зоровий аналізатор. Наприклад, сприйняття словесної мови за допомогою прочитування з губ вимагає повної зосередженості на обличчі людини, що говорить, сприйняття жестової мови – на положення рук. Продуктивність уваги в осіб з порушеннями слуху більшою мірою, залежить від образності та виразності сприйманого матеріалу.

В процесі навчання осіб з порушеннями слуху, для залучення і регуляції уваги, важливо використовувати різні види чутливості, наприклад тактильну і вібраційну.

Таким чином, розвиток уваги в осіб з порушеннями слуху полягає в становленні довільної уваги як свідомого і контрольованого засобу, що впливає на формування основних властивостей уваги, таких, як стійкість, розподіл, перемикання.

1.2. Особливості пам'яті

Мимовільне запам'ятовування відбувається повільніше, менш продуктивне і точне, аніж при можливості сприймання інформації

багатоканально. Образи предметів у пам'яті залежать від яскравості, контрастності ознак (краще запам'ятовуються яскраві об'єкти, аніж малопомітні, незалежно від значимості). Через втрату слуху, особливо з народження, словесна пам'ять має інший темп розвитку. Внаслідок цього, часто допускаються заміни слів: а) за звучанням; б) за значенням.

Образна пам'ять в осіб з порушеннями слуху, так само як і в тих, що чують, характеризується свідомим аналізом. Особи з порушеннями слуху раніше пізнають в об'єктах специфічне ніж особливе і загальне, відзначають неістотні деталі в збиток головним, але менш помітним.

Для розвитку образної пам'яті потрібно удосконалювати пізнавальну діяльність студентів, формувати розумові операції: аналіз і синтез, порівняння, абстракцію; вчити їх використовувати різні прийоми запам'ятовування.

1.3. Особливості сприймання

Сприйняття має активний саморегуляційний характер, що активізується шляхом застосування рухових компонентів. Велике значення для компенсації порушень слуху набуває зорове сприйняття. З розвитком практичних дій у осіб з порушеннями слуху їх зорове сприймання деталізується.

В осіб з порушеннями слуху сприйняття і пізнавання протікає повільніше, ніж у однолітків, що чують. Їм потрібно більше часу для того, щоб виділити інформативні ознаки предмету. Зорове сприйняття форми предметів складається в практичній наочно-маніпулятивній діяльності студентів при одночасному опануванні відповідних позначень.

1.4. Особливості уяви

Дослідження особливостей репродуктивної уяви проведене М.М. Нудельманом, показало, що образи, що виникають в осіб з порушеннями слуху при читанні літературних творів, не завжди відповідають опису. Така невідповідність часто є результатом неповного розуміння сенсу прочитаного.

Характерним є уповільнення процесу формування понять. Відомо, що людина як чує, так і говорить. Іншими словами, не отримуючи через втрату слуху повної акустичної інформації, особа з порушеннями слуху не може будь-чим заповнити та відтворити уяву.

1.5. Особливості мислення

Розвиток мислення відбувається в тому ж напрямку, що і у чуючих: розвиваються можливості практичного аналізу, порівняння, синтезу.

Але більш складні процеси, які потребують високого рівня узагальнення і синтезування цілого, розвиваються повільніше. Особи з порушеннями слуху опановують словесне мовлення набагато пізніше, ніж чуючі, тому і в розвитку мислення спостерігається значно більше специфічних рис, ніж у розвитку інших пізнавальних процесів. Особи з порушеннями слуху частіше користуються загальними термінами, аніж спеціальними позначеннями, тож результати аналізу менш деталізовані, аналогічним чином недоліки розвитку аналізу впливають на процес синтезу.

Класифікація за простими ознаками більш успішна, ніж за категоріями, особливі складнощі викликають вищі рівні узагальнення. Абстрагування ускладнене, навіть на рівні ігрового використання предметів-замісників (важко переосмислити значення).

1.6. Загальні рекомендації щодо когнітивної сфери:

- розвивати зорове, слухове (залишки слуху) та тактильне сприймання під час індивідуальних чи групових занять;
- формувати навички сприймання, зосередження уваги, запам'ятовування та особистісний контроль з опорою на збереження аналізаторів чи рухової діяльності;
- формувати навички аналізу, синтезу, узагальнення, класифікації та прогнозування;
- розширювати поняття про довкілля та зовнішні орієнтири, в тому числі через спостереження, уважність, допитливість.

Розуміючи особливості розвитку пізнавальних процесів осіб з порушеннями слуху, викладач зможе глибше осягнути якісно новий рівень викладання в інклюзивних групах.

Навчаючи та виховуючи осіб з порушеннями слуху, викладачі мають розуміти, що вони повинні стати «творцями» звуку у світі тиші: допомогти особам, позбавлених природою слуху, спілкуватися, стати повноцінними членами суспільства, комфортно себе почувати в середовищі чуючих, забезпечити відповідну освіченість особам з порушеннями слуху, їх адаптацію та інтеграцію в суспільстві.

У зв'язку з характеристикою особливостей осіб з порушеннями слуху варто сказати про жестову мову, яка грає одну з головних ролей в їх психічному розвитку. Всі особливості когнітивної сфери осіб з порушеннями слуху пов'язані зі своєрідним мовленнєвим розвитком. Враховуючи, що жестова мова є первинним методом комунікації осіб з порушеннями слуху, спираючись на досвід роботи в Київському фаховому коледжі прикладних наук, можна з впевненістю стверджувати: для розвитку пам'яті, мислення, удосконалення пізнавальної діяльності, формуванні розумових операцій (синтезу, аналізу, порівняння, абстракції) в освітньому процесі, дуже важливим компонентом виступає комунікативний супровід осіб з порушеннями слуху.

2. Безбар'єрність освітньо-виховного процесу осіб з порушеннями слуху в Київському фаховому коледжі прикладних наук

Інклюзивна освіта передбачає широкий доступ до освіти для всіх, тобто пристосування до різних потреб осіб з особливими освітніми потребами. Так, в Київському фаховому коледжі прикладних наук, діє принцип інклюзивної освіти «від рівності до справедливості», який полягає у використанні індивідуального підходу, а саме в особистісно-орієнтованій моделі навчання: створення умов для повноцінної реалізації можливостей студентів через індивідуально спрямований розвиток їхніх здібностей.

Київський фаховий коледж прикладних наук використовує в освітньо-виховному процесі осіб з порушеннями слуху соціокультурну концепцію, згідно з якою, нечуюча людина належить до унікальної культурно-лінгвістичної меншості. Вона має право жити згідно з встановленими правилами мікросоціуму осіб з порушеннями слуху: розвивати свою культуру, рідну мову, отримувати освіту рідною мовою. Особи з порушеннями слуху також мають можливість інтегруватися у спільноту чуючих як у макросоціум.

Вельми важливо, щоб викладачі розуміли – порушення слуху призводять до певної ізоляції, ставлячи бар'єри між особою з порушеннями слуху й оточуючими її людьми. Життєво важливим стає відчуття контакту, від якого нечуюча особа набирає досвіду і який згодом може допомогти їй у формальному навчанні.

Основним бар'єром навчання осіб з порушеннями слуху є труднощі комунікації, враховуючи те, що первинним методом комунікації осіб з порушеннями слуху є жестова мова. Таким чином увесь освітньо-виховний процес у Київському фаховому коледжі прикладних наук побудований з використанням бімодально-білінгвістичного підходу (рівноправне використання жестової і словесної мов).

Колектив Коледжу може похизуватися об'єднанням чудових спеціалістів – перекладачів-дактилологів. Завдяки їхнім зусиллям, студенти з порушеннями слуху мають змогу отримати високу якість знань, можливість відкритого й повноцінного спілкування з однолітками та викладачами.

В залежності від потреб та побажань студентів передбачається: навчання осіб з порушеннями слуху в колективі чуючих однолітків або навчання окремих спеціальних груп паралельно з групами чуючих на рівних умовах.

З кожною інклюзивною та інтегрованою групою працюють перекладачі-дактилологи, котрі також є кураторами. Важливим показником в роботі перекладачів-дактилологів є супровід студентів з порушеннями слуху на всіх заняттях, виховних заходах, навчальних та виробничих практиках з першого дня перебування їх у Коледжі, а також надання належної допомоги у розв'язанні життєвих питань.

Наявність під час проведення занять кваліфікованого перекладача-дактилолога, якісний навчально-методичний супровід, з його максимальною диджиталізацією та використанням провідних методів викладання дисциплін,

розрахованих на особливості сприйняття інформації студентами, забезпечує якісне надання нових знань здобувачам освіти з порушеннями слуху. Для цього, в першу чергу, використовується жестова мова, як первинний метод комунікації осіб з порушеннями слуху.

Питання перекладу ускладнюється тоді, коли згідно з навчальним планом здобувачі освіти починають опановувати дисципліни циклу, що формують спеціальні компетентності. Труднощі перекладу полягають у вивченні професійної термінології відповідного напрямку.

Враховуючи специфіку візуального сприймання в умовах слухової депривації, педагогічний супровід освітнього процесу в Київському фаховому коледжі прикладних наук був скерований на оптимізацію викладання навчального матеріалу особам з порушеннями слуху у максимально сприйнятливій для них формі, за допомогою впровадження сучасних освітніх технологій та забезпечення навчально-методичними матеріалами.

Відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України №1281 від 16.10.2020 «Про затвердження Типового переліку допоміжних засобів для навчання (спеціальних засобів корекції психофізичного розвитку) осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються в закладах освіти», викладачами та перекладачами-дактилологами Київського фахового коледжу прикладних наук були розроблені жестові тлумачно-термінологічні словники.

Жестові тлумачно-термінологічні словники, відображаючи лексику спеціальної (професійної) сфери, мають чітко окреслене функціональне призначення – відобразити поняттєво-термінологічний апарат різних галузей науки й техніки та забезпечувати наукову, освітню, виробничу діяльність. Це зумовлює критерій відбору термінологічного матеріалу для читацької аудиторії. Основна роль і завдання жестових тлумачно-термінологічних словників полягає у забезпеченні безперервного процесу спілкування при вивченні професійної термінології. При створенні словників особлива увага приділялась наступним критеріям: візуалізація термінів та їх зрозумілість, можливість застосування термінологічних жестів при вивченні дисциплін професійного циклу.

Кожна особа з порушеннями слуху, незалежно від ступеня порушення слуху, має право на двомовність. Так, в Законі України «Про освіту», в статті 7, в п. 2 зазначено: «Особам з порушенням слуху забезпечується право на навчання українською жестовою мовою та на вивчення української жестової мови». Це право реалізується через мережу закладів освіти, класів (груп), що створюються відповідно до законодавства.

Оскільки для осіб з порушеннями слуху жестова мова відіграє важливу роль в житті, доцільно удосконалювати і формувати як жестову, так і словесну (письмову) мови. Ці засоби спілкування тісно пов'язані між собою, виконують різні функції і виступають необхідною умовою для забезпечення різнобічного розвитку особистості, а також для оптимальної соціально-трудової адаптації осіб з порушеннями слуху, що перебувають як в колективах осіб з порушеннями слуху, так і серед чуучих.

Враховуючи важливість жестової мови в житті осіб з порушенням слуху, в Коледжі запроваджені нові навчальні дисципліни «Українська жестова мова», «Українська жестова мова (за професійним спрямуванням)», «Ділова українська жестова мова». Окрім того, всі студенти Коледжу вивчають унікальний авторський курс «Історія та культура глухих».

Ознайомлення студентів з історією та культурою глухих сприяє інтеграції, порозумінню між чуючими та глухими студентами Коледжу, що відповідає загальному змісту інклюзивної освіти.

Жестова мова — це не просто знаряддя або засіб спілкування. Це мова, яка має своє право на існування. Крім своєї ролі як засобу спілкування, жестова мова є тим, що створює індивідуальність і визначає позицію в соціальному середовищі.

3. Міжнародний освітній ресурс з вивчення американської і української жестових мов

З 2018 року Київський фаховий коледж прикладних наук було передано на фінансування до бюджету міста Києва, що дало змогу внести пропозицію до Міської комплексної цільової Програми «Освіта Києва. 2019-2023 роки», підпрограми «Створення умов для забезпечення здобуття освіти особами з інвалідністю», яка передбачає створення Центру підтримки осіб з інвалідністю на базі Коледжу. Створення Центру, окрім розумного пристосування в облаштуванні інклюзивного освітнього простору в Коледжі, стало запорукою отримання студентами з інвалідністю якісної освіти, зокрема теоретичних знань та фахових практичних навичок, розробки й впровадження у навчальний процес сучасних методик навчання з урахуванням особливостей нозологій, використання спеціальних програм, проведення спеціалізованих навчальних тренінгів, семінарів, майстер-класів тощо.

Відповідно до Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної», кожному гарантується право вільно використовувати українську жестову мову в суспільному житті, вивчати та підтримувати її, а також навчатися українською жестовою мовою. Особи з порушенням слуху, відповідно до Закону, мають право на навчання жестовою мовою та на вивчення української жестової мови.

Водночас, на сьогоднішній день, більшість педагогічних та соціальних працівників, на недостатньому рівні володіють українською жестовою мовою. Громадяни Криму та тимчасово окупованих територій Донецької і Луганської областей, практично позбавлені права на здобуття освіти, отримання інформації та послуг державною мовою. Тому розвиток української жестової мови, за словами уповноваженого із захисту державної мови, Тараса Кременя: «Створення доступного мовного середовища для осіб з порушеннями слуху в освітньому процесі, повне забезпечення сучасними навчально-методичними, дидактичними матеріалами, забезпечення права людей з інвалідністю на отримання інформації та послуг українською (в тому числі українською жестовою) мовою на окупованих територіях, як це визначено чинним законодавством – серед пріоритетів, які мають бути ключовими у гуманітарній сфері нашої держави».

Вільний доступ до жестової мови як близької для нечуючих людей має ключове значення. Саме завдяки жестовій мові, для нечуючої особи стають доступними і зрозумілими, люди які її оточують і все довкілля. Доступ розцінюється як основне право людини. Вільний доступ до жестової мови назавжди змінив зміст освіти в американських школах.

Керуючись ідеєю вільного доступу осіб з порушеннями слуху до жестової мови, а саме до міжнародної жестової мови, Київський фаховий коледж прикладних наук став освітнім простором для впровадження ідеї інклюзії. У 2019 році Київський фаховий коледж прикладних наук отримав грант на створення «Міжнародного освітнього ресурсу для вивчення американської та

української жестових мов International ASL/USL Learning Resource», ставши одним з небагатьох навчальних закладів 10 країн світу, яким вдалося запропонувати цікавий та актуальний освітній проєкт.

3.1. Соціально інклюзивне суспільство.

Реалізація Міжнародного гранту в галузі інклюзивної освіти у Київському фаховому коледжі прикладних наук, стало вагомим внеском у процес розвитку інклюзії в нашій країні. Основна мета заходів Гранту – обмін досвідом кращих практик впровадження інклюзії, підвищення інтересу громадськості та влади до потреб і проблем глухих в Україні, поліпшення умов інтеграції в освітній процес для осіб з порушеннями слуху, розширення міжнародної співпраці та популяризація жестових мов.

У багатьох країнах інклюзія – це загальна практика, спрямована на вирішення соціальних проблем. Вона стосується інтересів і прав усіх людей. Соціально інклюзивне суспільство – розраховане на задоволення потреб кожного, а не лише статистичної більшості. В ньому відчувається самоцінність, оточення поважає несхожість людей, а основні потреби задовольняються для того, щоб кожен мав гідний рівень життя.

Прагнення інтегруватися в суспільство, коли людина хоче бути його частиною, прикладає зусилля для включення в усі сфери повсякденного життя – має отримувати відповідний відклик, допомогу від оточення, прагнення забезпечити умови для реалізації її потреб. Не зустрівши належної підтримки, розуміння та участі від оточення – поступово втрачається інтерес до життя суспільства, втрати соціальної ідентичності.

Основною метою проєкту було, впровадження в Україні американського досвіду інклюзивної освіти, якісної інтеграції здобувачів освіти з порушеннями слуху до освітнього середовища, забезпечення рівних прав на соціальну адаптацію та підтримку осіб із порушеннями слуху в Україні шляхом забезпечення вільного доступу до комунікації в міжнародному просторі, сприяння культурному обміну та відкриття нових можливостей для студентів та випускників Коледжу, підвищення компетенцій перекладачів жестової мови та соціальних працівників, які здійснюють супровід осіб з порушеннями слуху.

Процес інтеграції – прагнення до цілісності, об'єднання розрізнених елементів системи. Соціальна інтеграція – передача суспільством соціального досвіду людини з урахуванням її особливостей і потреб. Найважливішим у соціальній інтеграції є принцип соціалізації, який передбачає, що людина включається в усі соціальні процеси, ідентифікує себе як частину спільноти, засвоює та відтворює певну систему знань, соціальні норми і культурні цінності.

Соціалізація – процес двосторонній. Активною стороною в ньому виступає не лише особа що інтегрується до суспільства а й саме суспільство. Активна інформаційна кампанія в рамках Гранту, що відбувалася із задіянням соціальних мереж і засобів масової інформації – мала на меті підготовку українського суспільства, як частини процесу інтеграції та соціалізації,

підвищення інтересу, до потреб і проблем людей з порушеннями слуху в Україні.

3.2. Академічна програма з вивчення американської жестової мови.

Одним із завдань проєкту стало створення академічної програми для вивчення американської жестової мови: розроблено 8 тем (Американська дактильна абетка, Знайомство, Числа та лічба, Родина, Календар. Час, Освіта, Відпочинок, Професія) для жестового словника. Теми розроблялись на основі програм з вивчення української жестової мови, створеної колективом авторів Національної академії педагогічних наук України, Українського товариства глухих, Інституту спеціальної педагогіки і психології та Лабораторії жестової мови. Кожна тема містить від 30 до 50 лексичних одиниць (додаток 1).

Було здійснено переклад англійською мовою цієї програми для створення навчальних відео. Оскільки жести мови – це природна візуальна мова осіб з порушеннями слуху, за допомогою нашого партнера – фахівця американської жестової мови Мішель Фріз та студентів з коледжу Санта Фе, було створено серію відео американською жестовою мовою.

Відеоматеріал було опрацьовано українськими фахівцями. Створено 8 навчальних відеокурсів. У створенні відеокурсів активну участь брали українські студенти з порушеннями слуху. Відеоресурс можуть безкоштовно використовувати слухачі як у комплексі, так і за окремими темами. Особливістю відеокурсів є можливість одночасного візуального сприйняття української та англійської писемної мови, української та англійської жестових мов, що полегшує процес вивчення мов (додаток 2).

У рамках реалізації гранту, Київський фаховий коледж прикладних наук організував і провів низку популяризаторських та просвітницьких заходів із висвітленням у засобах масової інформації.

Епідемічна ситуація у світі внесла непередбачувані зміни. Не дивлячись на обставини, поставлену мету реалізовано у плідній співпраці українських і американських партнерів. У березні 2021 року організовано і проведено перший інклюзивний онлайн табір з вивчення американської та української жестових мов. Перший базовий онлайн курс з вивчення американської жестової мови виявили бажання пройти близько 2 сотень нечуючих і чуючих людей різного віку, професій з різних куточків України.

Відеокурс, який був спеціально створений для інклюзивного онлайн табору, став модулем дисциплін «Історія і культура глухих», «Українська жести мови» та «Англійська мови», які викладаються в Київському фаховому коледжі прикладних наук.

Протягом тижня слухачі онлайн табору вивчили 8 тем, згідно з створеною академічною програмою для вивчення американської жестової мови. Першого дня, був проведений майстер-клас з вивчення американської дактильної абетки від Мішель Фріз (фахівця американської жестової мови, професора кафедри гуманітарних та іноземних мов Коледжу Санта Фе, Флорида, США). Кожне наступне заняття проводилося відповідно до зазначених тем: Знайомство; Числа та лічба; Родина; Освіта; Календар. Час; Відпочинок, Професія.

Засвоєння тем забезпечувалося повторним опрацюванням матеріалу із виконанням домашніх завдань: слухачі онлайн табору мали перекласти речення з американської жестової мови на українську жестову мову (додаток 3). Засвоєння вивченого матеріалу перевірялося за допомогою тестового контролю, розміщеного на Google платформі. Тест складався з 9 відеозапитань на американській жестовій мові. До кожного запитання було надано 3 варіанти відповідей, серед яких один був вірним. Всі учасники успішно пройшли тестовий контроль. З 10 можливих балів майже всі отримали найвищі результати (додаток 4).

По закінченню повного курсу і успішному проходженні тестування кожен слухач отримав сертифікат.

3.3. Вебсайт «Міжнародний ресурс з вивчення ASL/USL».

В рамках проєкту, був створений вебсайт «Міжнародний ресурс з вивчення ASL/USL» (з можливістю перекладу іноземними мовами), метою якого стало просування культурно-освітніх можливостей вивчення американської та української жестової мов серед української та світової спільнот. Сайт використовується для оприлюднення інформації, щодо реалізації етапів проєкту та як навчальна база міжнародного освітнього ресурсу для вивчення американської та української жестових мов, з можливістю безкоштовного користування усіма зацікавленими.

Структура сайту дозволяє швидко знайти необхідну інформацію про проєкт, контакти, відео- й фотоматеріали та ін.

Сторінку електронного ресурсу можна відвідати за посиланням:

<https://kpcasproject.blogspot.com/>

Це ресурс, де всі охочі мають можливість самостійно вивчати американську та українську жестові мови за допомогою вже викладених матеріалів, або ж слідкувати за новинами на головній сторінці, щоб мати можливість отримати максимальну користь від нашого курсу. Рівень зацікавленості, результати тестувань та відгуки учасників постійно аналізуються з метою подальшого удосконалення наступних курсів.

Під час відвідування вебсайту «Міжнародний ресурс з вивчення ASL/USL» на Вас чекають:

- Безкоштовний курс для самостійного опрацювання;
- Навчальні відео (збалансоване поєднання аудіовізуальних матеріалів, створене для кращого засвоєння інформації. Всі відео створені із залученням спеціалістів, фахівців та студентів, що дає гарантію якості освітнього процесу);
- Онлайн-уроки розділені за темами;
- Домашні завдання (конструкти, які допомагають застосовувати теоретичні знання та закріпити нову інформацію практикою);
- Додаткові матеріали (інструкції, чек-листи, онлайн зустрічі з міжнародними спеціалістами вищого класу);
- Зворотний зв'язок та обговорення (постійно діючий сайт, електронна пошта та Telegram канал, де Ви зможете спілкуватися з іншими слухачами курсу, ділитися власними ідеями, порадитися з викладачами та іншими спеціалістами курсу);
- Сертифікат, після успішного завершення курсу.

Програму курсу, відео-уроки, домашні завдання та іншу інформацію стосовно онлайн табору, можна знайти на сайті чи Telegram каналі: <https://t.me/joinchat/synOj9fUIgpjM2Ri>, на YouTube каналі (Табл. 1)

Табл. 1

https://youtu.be/-WSpEJtNgAw	Тема «Абетка американської жестової мови»
https://youtu.be/sXCphVgFZsg	Тема «РОДИНА»
https://youtu.be/QUz9Cm23Z2c	Тема «ПРОФЕСІЯ»
https://youtu.be/0s8ifxppk60	Тема КАЛЕНДАР ЧАС
https://youtu.be/urv_fSvU30k	Тема «ЧИСЛА ТА ЛІЧБА»
https://youtu.be/1EXKJWotgxo	Тема «ОСВІТА»
https://youtu.be/8lTciRrWZJQ	Тема «ЧИСЛА ТА ЛІЧБА»
https://youtu.be/ndL4uksOmXY	Тема «ЗНАЙОМСТВО»»
https://youtu.be/K6nCIxsFfPA	Тема «ВІДПОЧИНОК»»
https://youtu.be/iS0pzW4SDBQ	Тест 1
https://youtu.be/MhfKYUBTIPM	Тест 2
https://youtu.be/eZjXfoSy6Yg	Тест 3
https://youtu.be/xGQJyAu0KcQ	Тест 4
https://youtu.be/geTGE7LsABI	Тест 5
https://youtu.be/APNb6NPxq4Q	Тест 6
https://youtu.be/3oRSfRxZ7Ts	Тест 7
https://youtu.be/8PfpjwkGZNE	Тест 8
https://youtu.be/54-14ezXo10	Тест 9

До інклюзивного онлайн-табору з вивчення американської та української жестових мов зареєструвалися 189 осіб. В Telegram каналі, який ми спеціально створили для наших учасників, було 98 підписників. Відео-уроки переглядалися до 200 разів, кожний. На YouTube каналі, також було

зафіксовано до 200 переглядів кожної теми. На сайті інклюзивного онлайн-табору було понад 1000 переглядів (додаток 5).

Гасло нашого проєкту: «Відкривай світ з нами!».

Саме завдяки реалізації проєкту, це гасло стало доступним для осіб з порушеннями слуху.

Висновки

В Україні, для понад 40 тисяч осіб, що користуються жестовою мовою – це єдина можливість комунікувати та взаємодіяти з оточенням. Супровід жестовою мовою суспільних подій та заходів, перетворився в тренд після того, як перша леді України Олена Зеленська, запропонувала візію суспільства без обмежень, в якому забезпечуються рівні права та можливості для усіх людей без виключення.

На виконання Національної стратегії зі створення безбар'єрного простору в Україні на період до 2030 року, на сайтах держорганів запроваджено цифровий сервіс для людей з порушеннями слуху «Почуй мене», а також спеціальні віджети для людей з порушеннями зору.

Інклюзивне суспільство дає рівні можливості, щоб кожен був почутим та почував себе соціально захищеним.

Жестова мова – це про повагу до всіх і про рівні можливості. Наш світ змінюється: ми вже дбаємо про екологію природи, а зараз починаємо дбати про екологію людини. Жестова мова присутня майже на кожному заході – спортивному, культурному, суспільному. Вона тепер є ознакою хорошого тону, певною закономірністю, яка трансформується в нову норму.

Важливо розуміти, що Грант – це не виграш в лотереї і не подарунок. Це ресурс, який повинен бути спрямований виключно на те, щоб втілити у життя заявлені в проєкті завдання. Найбільшу втіху приносить не отримання Гранту і навіть не реалізований проєкт, а те що він має своє продовження. Адже програма з вивчення американської і української жестових мов, використовується у Київському фаховому коледжі прикладних наук під час вивчення таких дисциплін, як «Англійська мова», «Українська жестова мова», «Історія і культура глухих», «Українська жестова мова (за професійним спрямуванням)», «Ділова українська жестова мова».

В умовах дистанційного та змішаного навчання, в освітній процес Київського фахового коледжу прикладних наук були включені вимоги до електронного інформаційно-освітнього середовища і до технічних способів прийняття-передачі інформації в доступній для людей з інвалідністю формах.

Про важливість проєкту свідчать і слова Лесі Петрівської, уповноваженої Київської міської ради з питань людей з інвалідністю, перекладача жестової мови вищої категорії.

«Освіта - один з найважливіших ключів до успіху і реалізації власних можливостей, амбіцій і мрій. В сучасному глобалізованому світі нам відкриваються безмежні можливості для навчання. Сидячи перед монітором комп'ютера, ми можемо переймати досвід у провідних фахівців світу. Такі можливості нам дають знання іноземних мов. Для мене, як для Уповноваженого з прав людей з інвалідністю, як для перекладача жестової мови, є принциповим, щоб таке право мали і люди з інвалідністю зі слуху. Тому реалізація подібної ініціативи - це дуже важливий крок для всіх українців, які спілкуються жестовою мовою, і для тих, які тільки починають її вивчати. І я радію, що безпосередню участь в реалізації цього завдання бере саме столичний освітній

заклад. Адже для Києва - як для сучасної прогресивної столиці, дуже важливо задавати тон на шляху до інклюзивного суспільства, доступного для кожного. Незалежно від того - це людина з інвалідністю чи ні.

Україно-американський онлайн-табір дає можливість не просто вивчати американську жестову мову, а й відкриває глобальні можливості для навчання, самореалізації, культурного обміну та обміну досвідом.

Я вірю, що цей проєкт - це черговий крок до потужної тривалої співпраці двох держав в освітніх ініціативах.

Висловлю щиро вдячність Київському фаховому коледжу прикладних наук і партнерам проєкту. Щиро бажаю успішного втілення цього проєкту і сил для реалізації усіх наступних!»

Пріоритетом педагогічного колективу Київського фахового коледжу прикладних наук, є створення інклюзивного освітнього простору, де б жоден з них відчував себе частинкою цілого й водночас рівноправною особистістю.

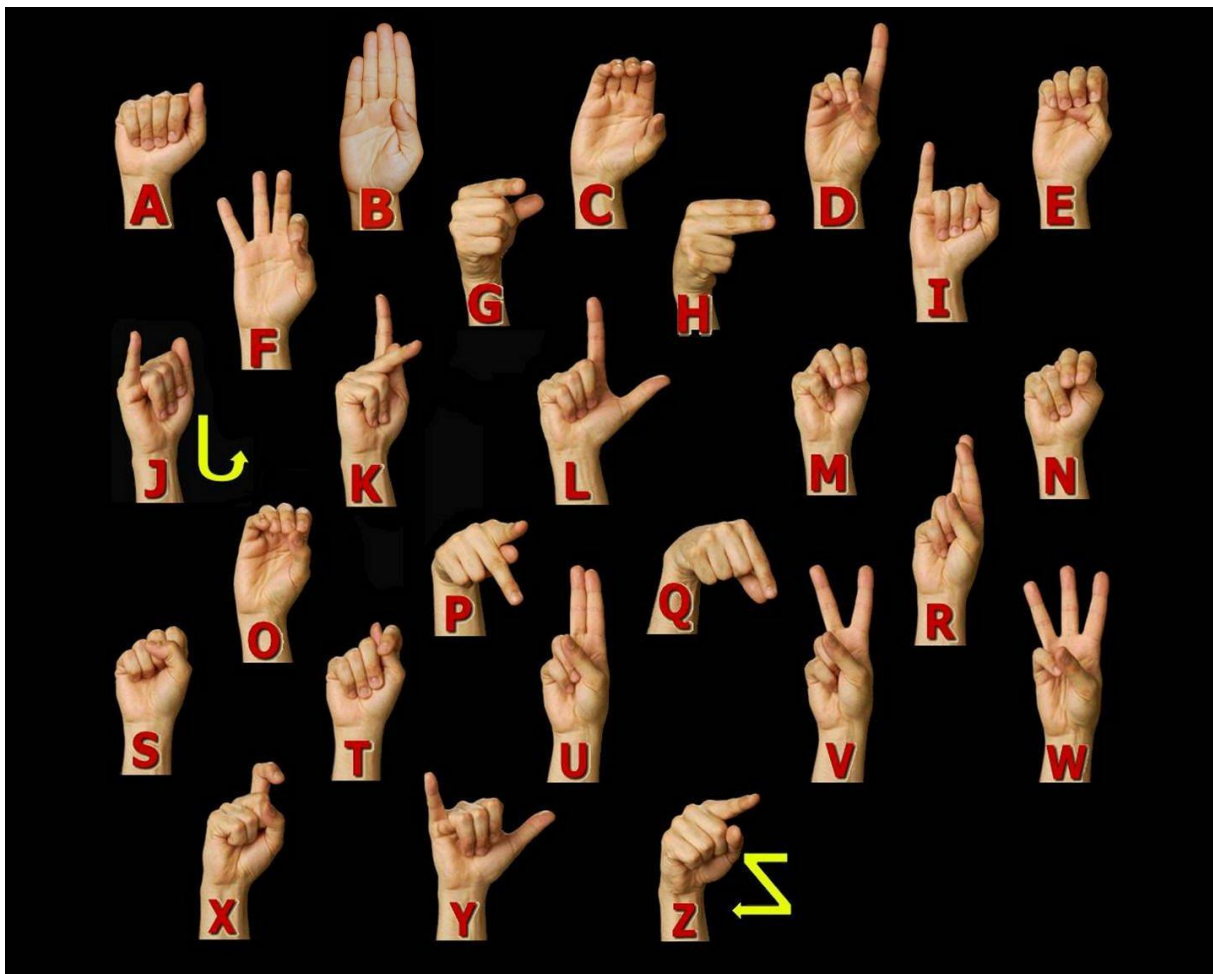
Створення «Міжнародного освітнього ресурсу з вивчення ASL/USL», дає змогу втілити ідеї інклюзивної освіти, поширити інформацію щодо осіб з порушеннями слуху для того, щоб створити їм оптимальні умови для ефективної самореалізації.

Список використаних джерел

1. Про забезпечення функціонування української мови як державної : Закон України від 14.07.2021 р.. Відомості Верховної Ради (ВВР), 2019, № 21, ст.81. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2704-19#Text>
2. Про освіту : Закон України від 21.11.2021 р.. Відомості Верховної Ради (ВВР), 2017, № 38-39, ст.380. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
3. Збірка програм з вивчення української жестової мови / С. В. Кульбіда, І. І. Чепчина, Н. Б. Адамюк, Н. В. Іванюшева. // Поліграфічний центр УТОГ. – Київ, 2008. – 328 с.
4. Концепція жестової мови в Україні. – Київ, 2010. – 28 с.
5. Особливості педагогічного супроводу студентів з порушеннями слуху: посібник для викладачів, що працюють зі студентами з порушеннями слуху // уклад. О. Д. Терещенко, І. П. Ткаченко – К.: Київський фаховий коледж прикладних наук. – 2020. – 40 с.
6. Щуцька Г. В., Терещенко О. Д. Інноваційна модель навчального процесу для студентів з порушеннями слуху в Київському коледжі легкої промисловості [Текст] / Г. В. Щуцька, О. Д. Терещенко // Збірник наукових праць Хмельницького інституту соціальних технологій Університету «Україна». – 2019. - №18. – с. 71
7. Розвиток української жестової мови - одне з пріоритетних завдань гуманітарної сфери [Електронний ресурс] // портал Gov.ua. – 03.12.2021 р.. – Режим доступу: <https://mova-ombudsman.gov.ua/news/rozvitok-ukrayinskoji-zhestovoyi-movi-odne-z-prioritetnih-zavdan-gumanitarnoyi-sferi>
8. Успішний проєкт Київського фахового коледжу прикладних наук [Електронний ресурс] // Українське товариство глухих. – 2021. – Режим доступу: <https://utog.org/diyalnist-utog/uspishnij-proekt-kiivskogo-fahovogo-koledzhu-prikladnih-nauk>

Додаток 1

Американська дактильна абетка

Вивчення жестової лексики за темою «Знайомство»
Learning Sign Language Words from the Topic «Acquaintance»

Лексичні одиниці (Words)

1. Вітаю - Hello
2. Добрий день – Good afternoon
3. Привіт - Ні
4. До зустрічі – Good Bye
5. Я – I am
6. Ми – we are
7. Ти – you are
8. Ви you are
9. Хлопець / чоловік – a boy, a man
10. Дівчина / жінка – a girl, a woman
11. Мое (ваше) жестове ім'я – My (your) name in sign language is
12. Яке ваше жестове ймення? – What is your name in sign language?
13. Дуже приємно – It is very nice.
14. Мене звать – My name is

15. Його/її звать – His name is
16. Прізвище – last name
17. Ім'я - name
18. Я чуюча (чий) – I am a hearing person
19. Я глуха (ий) – I am deaf
20. Де ти живеш? – Where do you live?
21. Де ти навчаєшся? – Where do you study?
22. Де ти працюєш? – Where do you work?
23. Вільний час – free time
24. Улюблене заняття - hobby
25. Не люблю... - I do not like
26. Дата народження – date of birth
27. Місце народження – place of birth
28. Місто - city
29. Область - region
30. Район - area
31. Село - village
32. Розповідь - story
33. Чи є запитання – Do you have any questions?
34. Про що хочете запитати – What do you want to ask?
35. Будь ласка - please
36. Пробачте – I am sorry.
37. Дякую – Thank you

Вивчення жестової лексики за темою "Родина"
Learning the Sign Language Words from the Topic «Family»

Лексичні одиниці (Words)
1.Сім'я, родина – family
2.Дружина – wife
3.Чоловік - husband
4.Мати - mother
5.Тато - father
6.Немовля – baby
7.Донька - daughter
8.Син - son
9.Сестра - sister
10.Брат – brother
11.Шлюб - marriage
12.Подружжя – a couple
13.Бабуся - grandmother
14.Дідусь - grandfather
15.Онук - grandson
16.Онука - granddaughter

17.Тітка - aunt
18.Дядько - uncle
19.Кузина - cousin
20.Кузен - cousin
21.Племінник - nephew
22.Племінниця nephew
23.Родичі - relatives
24.Дитина/діти – a child/ children
25.Дорослий - adult
26.Молодий - young
27.Людина похилого віку - old
28.Друг/друзі – friend/ friends
29.Подруга - friend
30.Наречений - groom
31.Наречена - bride
32.Довіра - trust
33.Кохання - love
34.Піклування - care
35.Дім - house
36.Затишок - wealth

**Вивчення жестової лексики за темою: «Числа та лічба»
Learning Sign Language Words «Numbers and Counting»**

Лексичні одиниці
1. Нуль - zero
2. Один - one
3. Два - two
4. Три - tree
5. Чотири - four
6. П'ять - five
7. Шість - six
8. Сім - seven
9. Вісім - eight
10. Дев'ять - nine
11. Десять - ten
12. Одинадцять, дванадцять, тринадцять, чотирнадцять, п'ятнадцять – eleven, twelve, thirteen, fourteen, fifteen
13. Шістнадцять, сімнадцять, вісімнадцять, дев'ятнадцять – sixteen, seventeen, eighteen, nineteen
14. Двадцять, тридцять, сорок, п'ятдесят – twenty, thirty, forty, fifty
15. Шістдесят, сімдесят, вісімдесят, дев'яносто – sixty, seventy, eighty, ninety
16. Сто, двісті, триста, чотириста, п'ятсот, шістсот, сімсот, вісімсот,

дев'ятсот – one hundred, two hundred, four hundred, five hundred, six hundred, seven hundred, eight hundred
17. Тисяча, мільйон, мільярд – one thousand, one million, one billion
18. Скільки, котрий – How many, Which
19. Число - number
20. Більший-менший – more, less
21. Довший-коротший – longer, shorter
22. Копійка - kopeyka
23. Гривня - hryvnya
24. Вага - weight
25. Сума - sum
26. Різниця - difference
27. Додати - plus
28. Відняти – minus
29. Помножити – to time
30. Поділити – divided by
31. Дорівнює – to equal
32. Рахувати – to count
33. Відповідь – the answer
34. Грам, кілограм – a gram, a kilogram
35. Міліметр, сантиметр, метр, кілометр – millimeter, centimeter, meter, kilometer
36. Відсоток – per cent

Вивчення жестової лексики за темою "Календар. ЧАС"
Learning Sign Language Words «Calendar, Time»

Лексичні одиниці
1. Рік - year
2. Місяць - month
3. Тиждень - week
4. Година - hour
5. Хвилина - minute
6. Секунда - second
7. Пори року - seasons
8. Весна - spring
9. Літо - summer
10. Осінь - autumn
11. Зима - winter
12. Неділя Sunday
13. Понеділок - Monday
14. Вівторок Tuesday
15. Середа - Wednesday
16. Четвер -Thursday
17. П'ятниця - Friday
18. Субота- Saturday
19. Січень - January
20. Лютий - February
21. Березень - March
22. Квітень - April
23. Травень - May
24. Червень - June
25. Липень - July
26. Серпень - August
27. Вересень - September
28. Жовтень - October
29. Листопад - November
30. Грудень - December
31. Ранок - morning
32. Вечір - evening
33. День - afternoon
34. Ніч - night
35. Сьогодні -today
36. Вчора - yesterday
37. Завтра - tomorrow
38. Позавчора – the day before yesterday
39. Післязавтра the day after tomorrow
40. Дощ - rain

41. Сніг - snow
42. Вітер - wind
43. Сонце – the sun
44. Час - time
45. Опів на третю – half past two
46. Чверть на дев'яту – quarter past eight

**Вивчення жестової лексики за темою «Навчально-педагогічна група»
Learning Sign Language Words «Education»**

Лексичні одиниці	
1. Директор - director	
2. Декан dean	
3. Ректор - provost	
4. Перекладач - translator	
5. Викладач - teacher	
6. Вихователь - educator	
7. Професор - professor	
8. Асистент (тьютор) - tutor	
9. Бакалавр - Bachelor	
10. Магістр - Master	
11. Коледж College	
12. Університет University	
13. Факультет - faculty	
14. Школа - school	
15. Курс (1-ий, 2-ий...) course	
16. Диплом - diploma	
17. Урок, заняття – lesson, classes	
18. Учень - student	
19. Студент - student	
20. Книга (підручник) – a book	
21. Зошит – exercise book	
22. Ручка - pen	
23. Олівець - pencil	
24. Клас, кімната, кабінет - classroom	
25. Аудиторія - classroom	
26. Бал - grade	
27. Стипендія - scholarship	
28. Тема - topic	
29. Консультація - consultation	
30. Програма program	
31. Розклад schedule	
32. Предмет, дисципліна - subject	
33. Завдання, вправа - task	

34. Іспит - exam
35. Залік - credit
36. Увага - attention
37. Помилка - mistake
38. Контрольна робота - test
39. Тест - test
40. Перерва - break
41. Математика - Math
42. Література - Literature
43. Історія - History
44. Жестова мова – Sign Language
44. Українська мова - Ukrainian Language
45. Англійська мова – English Language
46. Гуртожиток - dormitory
47. Канікули - holidays
48. Вчитися to study
49. Питання - question
50. Читати – to read
51. Думати – to think
52. Запам’ятати – to remember
53. Розуміти – to understand
54. Порухення (дисципліни) –misconduct

**Вивчення жестової лексики за темою «Відпочинок»
Learning Sign Language words «Traveling»**

Лексичні одиниці
1. Їхати за кордон – go abroad
2. Регістрація – check in
3. Рейс - flight
4. Квиток - ticket
5. Документ / Паспорт - ID
6. Багаж - baggage
7. Валіза - suitcase
8. Рюкзак –backpack
9. Турагенція – travel agency
10. Подорож - traveling
11. Відпустка - vacation
12. Відпочинок - rest
13. Аеропорт - airport
14. Літак - aircraft
15. Вокзал - station
16. Поїзд - train
17. Автобус - bus

18. Машина - car
19. Таксі - taxi
20. Метро - metro
21. Готель - hotel
22. Номер (кімната) - room
23. Бронювання - booking
24. Сніданок (шведський стіл) – breakfast (buffet)
25. Ресторан - restaurant
26. Мапа - map
27. Пам'ятка - memo
28. Архітектура - architecture
29. Музей – museum
30. Екскурсія – excursion
31. Пляж – beach
32. Турист – tourist
33. Країна – country
34. Європа – Europe
35. Азія – Asia
36. Африка – Africa
37. Америка – America
38. Німеччина Germany
39. Іспанія – Spain
40. Італія – Italy
41. Україна – Ukraine
42. Туреччина – Turkey
43. Франція – France
44. Велика Британія – Great Britain

**Вивчення жестової лексики за темою «Виробничо-професійна група»
Learning Sign Language Words «Jobs»**

Лексичні одиниці
1. Начальник - chief
2. Виробництво, завод, підприємство – production, plant, enterprise
3. Професія - job
4. Спеціальність – specialty
5. Кваліфікація - qualification
6. Праця - work
7. Практика - practice
8. Майстер -master
9. Менеджер - manager
10. Економіст - economist
11. Бухгалтер - accountant
12. Швачка - seamstress

13. Взуттєвик – shoe maker
14. Конструктор - designer
15. Дизайнер - designer
16. Механік - mechanic
17. Бізнес - business
18. Технолог - technologist
19. Випуск - graduation
20. План - plan
21. Якість - quality
22. Зарплата - salary
23. Аванс – advance payment
24. Звільнення - firing
25. Безробіття - unemployment
26. Досвід – experience
27. Податок - taxes
28. Штраф – fine
29. Товар - goods
30. Швейна машинка – sewing machine
31. Обладнання - facilities
32. Інструменти - tools
33. Голка - needle
34. Ножиці - scissors
35. Праска – an iron
36. Одяг - clothes
37. Сукня - a dress
38. Капелюх – a hat
39. Джемпер - sweater
40. Куртка - jacket
41. Взуття - shoes
42. Чоботи - boots
43. Кросівки. sneakers

Додаток 2

**ГРАНТ ВИПУСНИКІВ ПРОГРАМИ АДМІНІСТРАТОРІВ
ДЕРЖАВНИХ КОЛЕДЖІВ**

ДЕРЖДЕПАРТАМЕНТ США
ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФЛОРИДИ
КОЛЕДЖ САНТА-ФЕ

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ І НАУКИ
ВИКОНАВЧИЙ ОРГАН КИЇВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ
(КИЇВСЬКА МІСЬКА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ)
КИЇВСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
ПРИКЛАДНИХ НАУК
ВСЕУКРАЇНСЬКА ГРОМАДСЬКА
ОРГАНІЗАЦІЯ ІНВАЛІДІВ
«УКРАЇНСЬКЕ ТОВАРИСТВО ГЛУХИХ»

**COMMUNITY COLLEGE ADMINISTRATOR PROGRAM
ALUMNI GRANTS**

US DEPARTMENT OF STATE
FLORIDA STATE UNIVERSITY
SANTA FE COLLEGE

MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE
KYIV CITY STATE ADMINISTRATION
KYIV PROFESSIONAL COLLEGE OF APPLIED SCIENCES
ALL-UKRAINIAN NGO
«UKRAINIAN SOCIETY OF THE DEAF»

**МІЖНАРОДНИЙ РЕСУРС
З ВИВЧЕННЯ
ASL/УЖМ**

**INTERNATIONAL
ASL/USL
LEARNING RESOURCE**

ТЕМА
«ЗНАЙОМСТВО»

TOPIC
«ACQUAINTANCE»

ВІТАЮ

HELLO

**ТЕМА
«ЧИСЛА ТА ЛІЧБА»**

**TOPIC
«NUMBERS
AND COUNTING»**

ДЕВ'ЯТЬ

NINE

**ТЕМА
«РОДИНА»**

**TOPIC
«FAMILY»**

РОДИНА

FAMILY

ТЕМА
«ОСВІТА»

TOPIC
«EDUCATION»

ДИРЕКТОР

DIRECTOR

ТЕМА **TOPIC**
«КАЛЕНДАР, ЧАС» «CALENDAR, TIME»

PIK

YEAR

**ТЕМА
«ПРОФЕСІЯ»**

**TOPIC
«JOBS»**

НАЧАЛЬНИК

CHIEF

**ТЕМА
«ВІДПОЧИНОК»**

**TOPIC
«TRAVELING»**

ЇХАТИ ЗА КОРДОН

GO ABROAD

Додаток 3

Домашні завдання

До теми «Знайомство»

Переклад зі словесної мови на УЖМ

Translation from Ukrainian Sign Language

Добрий день! Мене звати (ім'я). Моє жестове ім'я... Народився(лася) я в місті (селі). Мої батьки чуючі (глухі). Я навчаюсь ... Моє улюблене заняття... До побачення.

Good afternoon. My name is (name). My name in sign language is... I was born in a city (village). My parents are hearing persons (deaf). I study... My hobby is... Good bye.

До теми «Родина»

Переклад зі словесної мови на УЖМ

Translation from Ukrainian Sign Language

У мене є велика родина: сестричка, тато, мама, бабуся та дідусь. Брат на галявині назбирав квітів для нашої тітки. В молодій родині народилося немовля.

I have a big family: sister, father, mother, grandmother and grandfather. Brother gathered flowers for our aunt on the field. A baby was born in a new family.

До теми «Числа та лічба»

Переклад зі словесної мови на УЖМ

Translation into American Sign Language

П'ять додати три. Five plus three.

Шість поділити на два. Six divided by two.

Двадцять сім копійок. Twenty-seven kopeukas.

Двісті три гривні. Two hundred hryvnas.

Порахувати скільки сантиметрів. Count the centimeters.

До теми «Календар. Час»

Переклад зі словесної мови на УЖМ

Translation into American Sign Language

Вчора ввечері був сильний дощ, а сьогодні зранку - сонячно. Червень, липень, серпень – літня пора. Протягом тижня я маю вільний час, лише у середу.

It rained yesterday. It is sunny today. June, July, August is summertime. During a week I have free time only on Wednesday.

До теми «Освіта»

Переклад зі словесної мови на УЖМ

Translation into American Sign Language

Українська жестова мова - наша рідна мова. Викладач пояснює нову тему. Студент на консультації отримує відповіді на запитання. За порушення дисципліни студент позбавляється права проживання в гуртожитку.

Ukrainian Sign Language is our Mother tongue. A teacher explains a new topic. A student gets answers to questions on consultations. A Student is not allowed to live in a dormitory because of misconduct.

До теми «Відпочинок»

Переклад зі словесної мови на УЖМ

Translation into Sign Language

Ваш паспорт і квиток, будь ласка. Your ID and ticket, please.

Який у вас номер рейсу? What is your flight number?

У мене заброньован номер у цьому готелі. I booked a room in this hotel.

Квиток на поїзд коштує 100 грн. A ticket for a train costs 100 hryvnas.

Я забронював квиток на літак в Україну. I booked a ticket to the flight to Ukraine.

Я буду подорожувати на машині. I will travel by car.

До теми «Професія»

Переклад зі словесної мови на УЖМ

Translation into American Sign Language

Випускники коледжу можуть працювати на підприємствах з виготовлення одягу, взуття. В коледжі є майстерні обладнанні сучасними швейними машинками. Молоді люди з творчим мисленням мають можливість навчатися на дизайнера-конструктора. За неякісний виріб передбачається штраф.

College graduates can work on the enterprises in clothes and shoes production. There are workshops equipped with modern sewing machines. Young people with creative thinking can study the profession of a design. There is a fine for bad quality of goods.

Додаток 4

Онлайн тестування

<https://forms.gle/bPxEcS9U1q33jooq5>

Тестовий контроль / Test control

Міжнародний ресурс з вивчення ASL/УЖМ / International ASL/USL Learning Resource

*Обов'язкове поле

Електронна адреса *

Ваша електронна адреса

Прізвище, ім'я (англійською мовою) / Last name/ First name (in English) *

Ваша відповідь

1. Оберіть правильну відповідь на відповідний жест / Choose the correct answer to the appropriate gesture

1. *

1 бал

- Шлюб / Marriage
- Дім / House
- Сім'я / Family

2. Оберіть правильну відповідь на відповідний жест / Choose the correct answer to the appropriate gesture

2. *

1 бал

- Рахувати / Count
- Більший / Larger
- Довший / Longer

3. Оберіть правильну відповідь на відповідний жест / Choose the correct answer to the appropriate gesture

3. *

1 бал

- Праця / Work
- Майстер / Master
- Начальник / Chief

4. Оберіть правильну відповідь на відповідний жест / Choose the correct answer to the appropriate gesture

4. *

1 бал

- Місяць / Month
- Рік / Year
- Схід / East

5. Оберіть правильну відповідь на відповідний жест / Choose the correct answer to the appropriate gesture

5. *

1 бал

- Ручка / Pen
- Швачка / Seamstress
- Школа / School

6. Оберіть правильну відповідь на відповідний жест / Choose the correct answer to the appropriate gesture

6. *

1 бал

- Вітер / Wind
- Відпочинок / Vacation
- Турист / Tourist

7. Оберіть правильну відповідь на відповідний жест / Choose the correct answer to the appropriate gesture

7. *

1 бал

- Добрий день / Good afternoon
- До зустрічі / Good bye
- Ранок / Morning

8. Оберіть правильну відповідь на відповідний жест / Choose the correct answer to the appropriate gesture

8. *

1 бал

- В Університеті викладачі викладають жестову мову / Teachers teach Sign Language at the University
- Викладач пояснює нову тему / The teacher explains a new topic
- У мене є велика родина: сестричка, тато, мама, бабуся та дідусь / I have a large family: a sister, a father, a mother, a grandmother and a grandfather

9. Оберіть правильну відповідь на відповідний жест / Choose the correct answer to the appropriate gesture

9. *

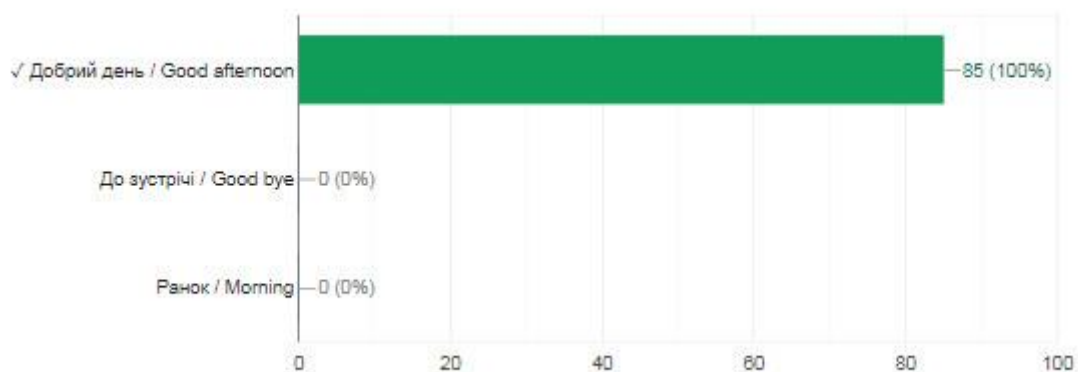
2 бали

- Я працюю будівельником / I work as a builder
- Майстерні обладнані сучасними швейними машинами / There are modern sewing machines in the workshops
- За неякісний виріб передбачається штраф / There is a fine for a bad quality of production

Надіслати

Очистити форму

85 правильних відповідей із 85

☑ Результати

[Оголосити результати](#)

Електронна пошта	Результат / 10	Оголошено результат
allochkataranenko@gmail.com	9	22 бер. 20:07
anastasiazhulina95@gmail.com	10	22 бер. 20:07
nastusasinkar@gmail.com	10	22 бер. 20:07
vika260806@gmail.com	10	22 бер. 20:07
larisaakulinina4@gmail.com	9	22 бер. 20:07
nadpod1@gmail.com	10	22 бер. 20:07
zh_tamara@kklp.edu.ua	10	22 бер. 20:07
anastasiasatsyk9@gmail.com	9	22 бер. 20:07
...	...	...

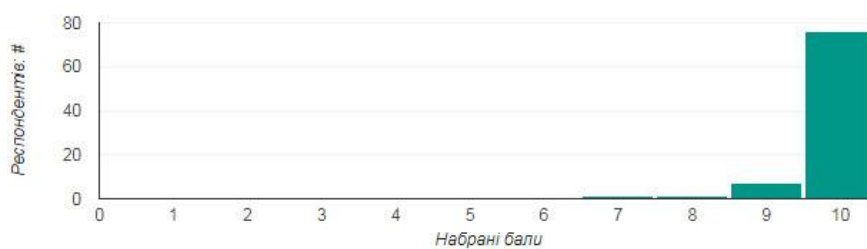
📊 Статистика

Сер. рівень
Бали: 9,86/10

Середній бал
Бали: 10/10

Діапазон
Бали: 7-10

Розподіл балів

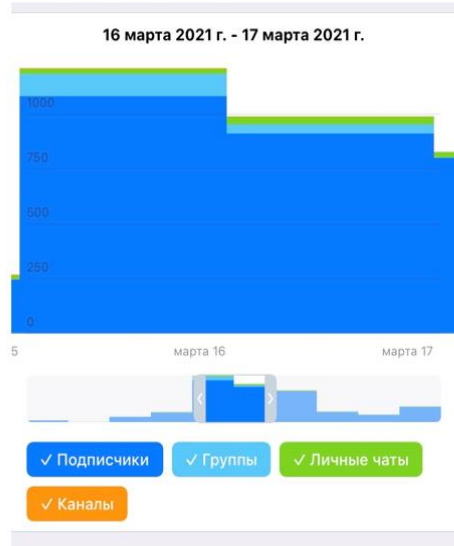
Додаток 5

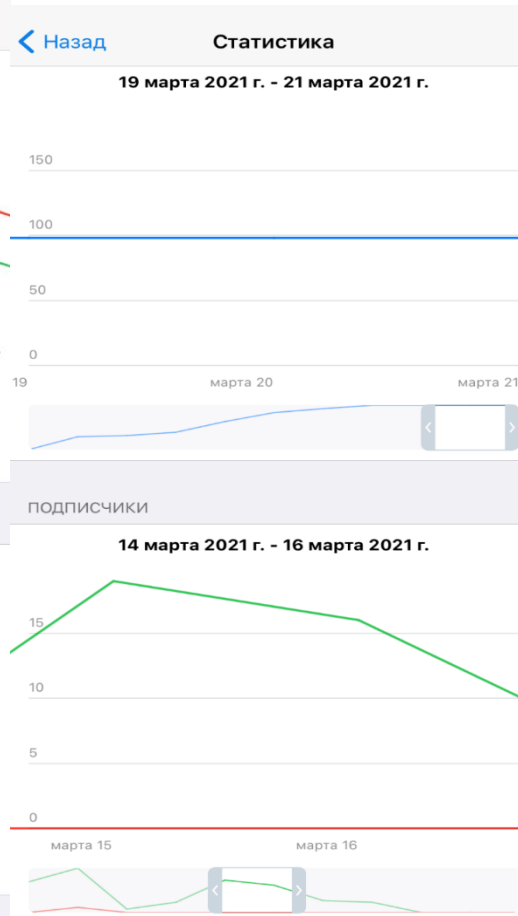
Міжнародний ресурс з вив...
98 підписчиків

описание
Перший інклюзивний онлайн-табір з вивчення американської жестової мови, який організовано Київським фаховим коледжем прикладних наук та Коледжем Санта Фе (Флорида, США) у рамках реалізації гранту «Міжнародний ресурс з вивчення ASL/УЖМ».

Администраторы 2 >
Подписчики 98 >

Активация Windows

[Назад](#) **Статистика**

2. Перекласти з американськ...	153 просм.
17 мар. 2021 в 15:17	2 поділились
Тема: «Календар. Час»...	161 просм.
17 мар. 2021 в 15:17	10 поділились
Відео	155 просм.
17 мар. 2021 в 15:07	3 поділились
3. Перекласти з американськ...	149 просм.
17 мар. 2021 в 15:07	1 поділились
Друзі, завершився трет...	162 просм.
17 мар. 2021 в 15:05	11 поділились
Друзі, до зустрічі залишилось...	167 просм.
17 мар. 2021 в 13:15	3 поділились
Повторюйте вивчений матері...	148 просм.
16 мар. 2021 в 16:18	1 поділились
Відео	176 просм.
16 мар. 2021 в 16:17	7 поділились
2. Перекласти з американськ...	151 просм.
16 мар. 2021 в 16:16	2 поділились
Тема: «Родина» ✓ 1. В...	175 просм.
16 мар. 2021 в 16:15	11 поділились
Відео	162 просм.
16 мар. 2021 в 15:07	4 поділились
Відео	161 просм.
16 мар. 2021 в 15:07	6 поділились

Тема: «Година» ✓ 1. В...	170 просм.
16 мар. 2021 в 16:15	11 поділились
Відео	162 просм.
16 мар. 2021 в 15:07	4 поділились
Відео	161 просм.
16 мар. 2021 в 15:07	6 поділились
2. Перекласти з американськ...	161 просм.
16 мар. 2021 в 15:07	2 поділились
Тема: «Числа та лічба»...	173 просм.
16 мар. 2021 в 15:06	9 поділились
Відео	171 просм.
16 мар. 2021 в 15:03	7 поділились
Друзі, завершився друг...	200 просм.
16 мар. 2021 в 15:01	13 поділились
До нашій зустрічі залишил...	153 просм.
16 мар. 2021 в 12:31	5 поділились
1615823388180663.docx	161 просм.
16 мар. 2021 в 09:47	4 поділились
Доброго дня, надсилаю прог...	151 просм.
16 мар. 2021 в 09:47	0 поділились
Фотографія	191 просм.
15 мар. 2021 в 17:45	10 поділились
Друзі завершився перш...	192 просм.
15 мар. 2021 в 17:44	16 поділились

Друзі 😊 3 15:00 до 20:...	85 просм.
22 мар. 2021 в 14:20	4 поділились
Фотографія	93 просм.
22 мар. 2021 в 09:48	3 поділились
Друзі, доброго дня 🌞 набли...	96 просм.
22 мар. 2021 в 09:47	4 поділились
Відео	165 просм.
18 мар. 2021 в 15:27	2 поділились
2. Перекласти з американськ...	160 просм.
18 мар. 2021 в 15:27	1 поділились
Тема: «Відпочинок» 1...	163 просм.
18 мар. 2021 в 15:23	5 поділились
Відео	154 просм.
18 мар. 2021 в 15:19	5 поділились
2. Перекласти з американськ...	141 просм.
18 мар. 2021 в 15:18	1 поділились
Друзі, завершився четв...	148 просм.
18 мар. 2021 в 15:18	6 поділились
Доброго дня друзі, зустрічае...	149 просм.
18 мар. 2021 в 13:12	2 поділились
До зустрічі завтра о 14:00 🕒...	153 просм.
17 мар. 2021 в 15:19	0 поділились
Відео	157 просм.
17 мар. 2021 в 15:18	6 поділились

Активация Windows
Чтобы активировать Windows.

YouTube Studio

Ваши каналы
TABIP ASL UKM

Контент

Фильтр	Параметры доступа	Ограничения	Дата ↓	Просмотры	Комментарии	% "Нравится"
☐ Видео						
☐ Тема «ПРОФЕСІЯ» Добавьте описание	🔒 Доступ по ссылке	Нет	18 мар. 2021 г. Загружено	178	0	-
☐ Абетка американської жестової мови Добавьте описание	🔒 Доступ по ссылке	Нет	17 мар. 2021 г. Загружено	42	0	-
☐ Тема РОДИНА Добавьте описание	🔒 Доступ по ссылке	Нет	16 мар. 2021 г. Загружено	227	0	-
☐ Тема КАЛЕНДАР ЧАС Добавьте описание	🔒 Доступ по ссылке	Нет	16 мар. 2021 г. Загружено	196	0	-
☐ Тема «ЧИСЛА ТА ЛІЧБА» Добавьте описание	🔒 Доступ по ссылке	Нет	16 мар. 2021 г. Загружено	228	0	100,0 % 1 отметка "Нравится"
☐ ТЕМА «ОСВІТА» Добавьте описание	🔒 Доступ по ссылке	Нет	15 мар. 2021 г. Загружено	286	0	100,0 % 5 отметок "Нравится"
☐ Тема «ЧИСЛА ТА ЛІЧБА» Добавьте описание	🔒 Доступ по ссылке	Нет	14 мар. 2021 г. Загружено	6	0	-
☐ Тема «Знайомство» Добавьте описание	🔒 Доступ по ссылке	Нет	13 мар. 2021 г. Загружено	375	0	100,0 % 8 отметок "Нравится"
☐ Тема «Відпочинок» Добавьте описание	🔒 Доступ по ссылке	Нет	13 мар. 2021 г. Загружено	159	0	100,0 % 1 отметка "Нравится"

Активация Windows